

China en Tibet

Marijn en Jeroen op reis — 6 oktober tot en met 9 november 2007

Samenstelling:

Jeroen de Haas © 2008

Alle teksten zijn afkomstig van de weblog:

www.jeroendehaas.nl

China & Tibet

4 Werelds Shanghai | **7** Afscheid van Shanghai | **10** Over treinen, Tibet en thee | **11** Another 48 hours | **15** Autorijden en veel meer... | **16** Over yaks en Tibetaanse trajectcontroles... | **21** Terug van het hoogtepunt | **22** Everest: Cool! | **23** Terug naar Lhasa | **25** Op adem in Chengdu | **26** China's biggest | **27** Circus Chongqing | **28** Al cruisend over de Yangtze | **31** Mighty Yangtze | **35** Stenen beelden, stenen trappen | **37** Stairway to Heaven | **42** Maosoleum! | **43** Chinese censuur | **44** Muren! | **47** The Olympic Dream | **49** De vluchten

Werelds Shanghai

NA EEN VOORSPOEDIGE reis zijn we bijna compleet aangekomen op Pudong International Airport. De bagage van Marijn was helaas om onduidelijke redenen achter gebleven op Heathrow. Een dag later volgde de nazbezorging.

We hebben hier nog aardig wat last gehad van de typhoon die aan land gekomen is. De afgelopen twee dagen hebben we eigenlijk continu in tropische regenbuien gezeten. Zondagavond hebben we met Josse gegeten op de 58ste verdieping van *Jin Mao Tower* (Gouden Mao Toren).

Vanaf de 56ste etage is deze toren namelijk een hotel. Na afloop hebben we ook nog op hoog niveau wat gedronken. Op de hoogste (87ste, ongeveer 420m hoog) etage van deze toren zit een bar met de toepasselijke naam *Cloud 9*. Binnenkort krijgt deze bar er concurrentie bij. Aan de overkant van de straat wordt gewerkt aan een toren van 460,5 meter.

Maandag hebben we ons niet laten kennen en gewapend met regenjas en later met paraplu zijn we toch maar de stad gaan bekijken. Dat hebben we geweten. Volledig doorweekt waren we na afloop. 's Avonds bij Josse thuis gegeten en een dvd-tje bekeken.

VANDAAG ZAG HET ER bij het opstaan stukken beter uit. Bij zonneschijn en met een verkoelende wind ziet de stad er stukken beter uit. Ineens zie je nog meer hoge torens! Met de menselijke maat wordt hier nauwelijks rekening gehouden. In deze wereldstad geldt: *Size does matter!*

En niet alleen lengte, ook van een beetje snelheid zijn ze hier bepaald niet vies. Voor slechts vijf euro kun je je hier per magneettrein met een snelheid van maar liefst 430 km/uur laten vervoeren naar het vliegveld. Dat ligt 30 km verderop, dus daar zoef je in zeven minuten naar toe.

JEROEN | DI.09.10.2007

Shanghai
Museum.

Uitzicht vanaf de Bund.

Een stukje 'authentiek' Shanghai voor toeristen.

Van de regen in de drup...

TJA, DAAR STA JE DAN op Pudong International Airport... Krijg je direct bij de uitgang uit het vliegtuig een kaartje in je handen gedrukt dat je tas nog op Heathrow ligt.

Van te voren al van menigeen de waarschuwing gehad dat vliegen via Heathrow geheid problemen zou opleveren met de bagage, en ja hoor... Met £35,- genoegdoening werden we weggestuurd, de tas zou de volgende dag worden gebracht...

Door de chauffeur van Josse werden we opgepikt

en reden we naar Josse's huis. Daar even wat kleren gescoord en een douche gepakt. Toch handig familie over de hele wereld...

NA EEN TUKJE IN HET hotel 's avonds gegeten in Pudong, zeg maar het Manhattan van Shanghai. Op letterlijk duizelingwekkende hoogte... Tjonge, je moet hier niet suïcidale neigingen hebben... Op 420 m hoogte is het maaiveld toch wel errug ver weg. De volgende dag kwam een tyfoon ons lastig vallen. De hele dag zeek het van de regen. Dus maar het

Shanghai Museum in. Helaas moesten we daar op een gegeven moment ook weer uit. Zeiknat kwamen we terug in ons hotel en... nog geen tas. Gelukkig een uurtje later werd 'ie bezorgd! Sommige dingen kunnen dus toch geregeld worden...

Vandaag is het gelukkig opgeklaard en hebben we een mooie stadswandeling gemaakt. Nog even met de magneettrein met 430 km/u op en neer naar het vliegveld geweest. Ging best rap!

MARIJN | DI.09.10.2007

眼镜公司

OPTICAL

时装公司

中国名牌服装

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

冠心药房

Kan ik U
helpen?

De menselijke maat is in Pudong maar heel betrekkelijk.

De hoogste ter wereld in aanbouw.

Uiterst links:
de neon-licht-
jes gaan aan op
Nanjing Lu.

Boven: de magneettrein Maga-
lev rijdt met 430 km/u naar het
vliegveld.

Onder: het station van Shang-
hai, vertrekpunt van onze trein
naar Lhasa.

Afscheid van Shanghai

NOG EEN KEER hebben we door Shanghai gedwaald. Vandaag zijn we onder andere in het gebied geweest dat de French Concession heet. Daar hebben we een bezoek gebracht aan het pakhuis waar in het begin van de 20ste eeuw de Communistische Partij van China is opgericht. Historische grond waar vooral de partij zelf erg trots op is. Of alles even authentiek is als beweerd

is de vraag. Zelfs de theekopjes gebruikt tijdens de vergadering zouden nog op tafel staan.

Daarna via de antiek- en rommelmarkt weer veel meters te voet en per metro gemaakt. We hebben ook een voorproefje op het *Shanghai Central Station* genomen. Reizen per trein is hier *serious business*. De drukke dagen op de grote

stations van Nederland halen het niet bij de woensdagmiddag die wij even op het station van Shanghai hebben doorgebracht.

Vanavond rijden we om 20:00u weg. De trein zal dan voor de komende twee dagen onze leef- en speelruimte zijn. Ben benieuwd!

JEROEN | WO.10.10.2007

Aan boord van T164 richting Lhasa trekt een keur oogstrelende landschappen voorbij, afgewisseld met stops op levendige stations.

Over treinen, Tibet en thee

NA EEN GEWELDIGE treinreis van 49 uur zijn we aangekomen in Tibet. Twee nachten en dagen hebben we doorgebracht in een vierpersoons coupe van trein T164. Vertrektijd woensdagavond 20:08u en aankomsttijd vrijdagavond 21:00 stipt. Vanuit de trein trekt een groot scala van Chinese landschappen aan je voorbij. Van het laaggelegen platteland tot hoger gelegen kloven die met behulp van een stuwdam gebruikt worden voor het opwekken van energie.

De trein dendert er zelfverzekerd langs. Voor een natje en een droogje is gezorgd. De dinnercar achter onze wagon serveert eenvoudige doch verzorgde maaltijden die je op geen enkel NS-station ooit zult tegenkomen. Met een Heineken importbiertje en de uitzichten vanuit de trein was het weergaloos dineren.

Het werd pas echt mooi toen we na de tweede nacht de gordijnen van onze coupe openden. Op dat moment stonden we op het station van Lanzhou. De laatste echt grote provinciehoofdstad halverwege onze bestemming. Vanaf Lanzhou begon het echte stijgen pas. Langzaam maar verdwijnt het groen en versteend alles om je heen. Heuvels worden bergen, mosgroen verandert in zandkleur. Wat volgt is een surrealistische reis door een bizar maanlandschap.

De hoogte waarop de trein inmiddels rijdt ligt al tussen de 3000 en 4500 meter. De hoogtemeter deed uitstekend dienst en het is af en toe een kick om te kijken hoe hoog je nu weer zit.

Zo rijden we vrijdagmiddag over de *Tangulapas*. Deze ligt op 5206 meter. Buiten is het dan al onder nul maar binnen is het goed toeven. Bijna niemand kan ziek worden van dit type vervoer; bovendien moet iedereen bij aanvang al middels een officieel gezondheidsformulier beloven niet ziek te worden! Los daarvan zullen wij vast niet als eersten de verschijnselen van hoogteziekte vertonen. In zo'n vier andere coupe's ligt een Japans reisgezelschap bestaande uit zo'n twaalf dames op vergevorderde leeftijd. Ik heb ze de hele reis kwiek en fit rond zien hobbelen.

VRIJDAGAVOND GEEN minuut te vroeg rijden we het megalomane station van Lhasa binnen. Je moet je voorstellen dat Lhasa ongeveer 240.000 inwoners telt. Tel daar nog wat toeristen bij op en stel je dan een station voor dat qua gebouw twee à drie keer Amsterdam Centraal voorstelt. Niet even sierlijk overigens, de communistische architectuur staat hier nog steeds garant voor kolossale, anonieme blokken beton. De boodschap hiervan is duidelijk: de

Chinezen zijn hier om voorspoed en vooruitgang te brengen. Dit kun je ook zien bij het Potalapaleis dat we vandaag bezocht hebben. Bovenop deze ooit onneembare vesting, het winterpaleis van de *Dalai Lama*, wappert de Chinese vlag. Voor het paleis is een groot plein gebouwd ter ere van de Chinese 'bevrijders' van Tibet. In onze oren klinkt het allemaal erg dubbel, zelfs onze gids weet geen raad met onze vragen hierover. Zijn de Chinezen nu bezetters of bevrijders?

HET POTALAPALEIS IS prachtig en zeer indrukwekkend. Het is ook een goede oefening om te wennen aan de ijle lucht hier op deze hoogte. Lhasa ligt 'slechts' op 3600 meter, maar zelfs voor gezonde jongens uit de lage landen is dat toch even opletten. Het Potalapaleis kan alleen maar betreden worden door de grote hoeveelheid aan trappen te bestijgen. Tussen alle pelgrims, sommige van zeer hoge leeftijd, kunnen wij ons niet laten kennen. Met wat gehijg komen we boven.

Terug op stadsniveau bezoeken we ook de *Jokhang*, de heiligste tempel voor Tibetaanse boedhisten. Het is er een komen en gaan van pelgrims die zichzelf opofferen voor de tocht naar deze tempel. Je ziet ze hier overal in de straat. Ze doen een stap, klappen twee keer in de handen en gaan dan languit op hun

Ons plekje in de T164 richting Lhasa.

buik op de grond liggen, staan weer op, doen een stap en de martelgang begint opnieuw. Er zijn pelgrims die het *all the way* doen en vanuit hun woonplaats enkele honderden kilometers door weer en wind deze tocht maken.

Tenslotte worden we nog over de *Barkhor* geleid. Voor de souvenirjager is dit de zevende hemel. Alles wat ook maar een beetje Tibetaans is en alles wat dat helemaal niet is, kun je hier kopen. We eindigen in een theehuis voor

de lokale bewoners. Een echte belevenis. Je stapt binnen, pakt wat theeglazen uit de kast en gooit je kleingeld op tafel. De theeschenkerster komt langs en hoost je glas vol, neemt wat centen mee en je bent klaar om te genieten. De thee die ze hier drinken wordt tot onze opluchting gezet van echte theeblaadjes met veel melk en suiker. Opluchting omdat een dezer dagen ons het proeven van yakthee boven het hoofd hangt...

JEROEN | ZA.13.10.2007

Another 48 hours

ZO, **HEELHUIDS** aangekomen in Tibet. De trein vanuit Shanghai bracht ons in ruim 48 uur naar Lhasa, waarbij we zowat heel China hebben doorkruist. We hadden met z'n tweeën een coupe, die ook nog eens vlak naast de restauratiewagen zat. Kortom, gemak alom. Het personeel van de trein was bijzonder aardig, alleen het Engels van de meesten was nul komma nul. Maar ja, met wat handen en voeten kom je toch nog wel ergens. Een boekje met foto's uit Holland deed het erg goed.

Geweldig om 's ochtends het gordijn open te doen en je ziet een zonsopgange boven wat besneeuwde bergen, er zijn vervelendere manieren om wakker te worden...

Het Tibetaanse plateau is immens en desolaat. Ongelooflijk dat hier toch nog mensen wonen. Inmiddels in Lhasa dus, prima hotel, al bleek de afvoer van de douche en wastafel niet

helemaal je van het. Maar met wat hooswerk met de vuilnisbak zijn we toch nog wel ergens gekomen.

De eerste maaltijd met yak en thee hebben we overleefd. Was best te doen, lekker zelfs. Verder vandaag even de *highlights* van Lhasa gedaan. Even indrukwekkend als gedacht.

MORGEN VROEG OP, dan gaan we naar *Namtso*, een van de heiligste meren in Tibet. Daarna gaan we richting het oosten van Tibet, naar een wat lager gelegen regio. Dat wordt ook wel *The Garden of Tibet* genoemd. We gaan het meemaken. Vooralsnog in ieder geval geen last van de hoogte, al adviseerde onze gids wel om zuurstofflessen mee te nemen naar *Mt. Everest*. Overigens ook het eerste hotel waar je zuurstof per fles uit de minibar kunt krijgen. Het moet niet gekker worden, ik moet echt aan de zuurstof nu...

MARIJN | ZA.13.10.2007

Boven: het Potala, paleis van de verbannen Dalai Lama.

Onder: het drukke Barkhorplein met zicht op de Jokhang tempel. Daarnaast een detail van het tempeldak.

Het Barkhorplein. Een drukke souvenirmarkt op een heilig plein.

Pelgrims in rust.

Chinees vermaak: een waterorgel als propaganda.

De avond valt op het Barkhorplein.

Tibetaans theehuis.

Autorijden en veel meer...

NA ONS EERSTE BEZOEK aan Lhasa zijn we zondag in de auto met chauffeur en gids gesprongen om het hoogste meer van Tibet (en volgens de Tibetanen ook van de wereld) te bekijken. Dit is het *Namtso meer* en ligt op ongeveer 4600 meter hoogte. Dit meer is voor de Tibetaan een bedevaart waardig. Je moet er wel iets voor over hebben. Een omcirkeling (uiteraard met de klok mee) duurt ongeveer 18 tot 20 dagen. De natuur zorgt er voor dat dit afzien wordt. Allereerst kun je het meer pas bereiken als je een pas neemt van zo'n 5100 meter hoogte. Met de auto is dit al heel wat. De ijle lucht en hobbelige wegen met haarspeldbochten eisen hun tol. Gevolg is een zeurderig katergevoel.

De tocht naar Namtso was een 'dag-tocht' van 250 kilometer heen en 250 kilometer terug. Dezelfde avond zaten we gaar maar tevreden weer in ons hotel in Lhasa. Helaas was daar iets niet pluis. Om half elf begon er een vrouw in het Chinees te schreeuwen alsof ze ritueel geslacht werd. Helaas heeft dit zo'n beetje de hele nacht geduurd. Zelf durfde ik mijn bed niet uit, bovendien is mijn relatiebemiddeling in het Chi-

nees, laat staan Tibetaans, niet zo goed. Andere hotelgasten klopten, bonsden, beukten regelmatig op de kamerdeur. Het mocht niet baten, als je dacht dat de ijle lucht ook bij dit schreeuwens haar tol had geëist, begon ze weer met hernieuwde energie te krijzen.

DE VOLGENDE OCHTEND (maandag) stond een heenreis van bijna 500 kilometer op het programma. Vanuit Lhasa zijn we toen in oostelijke richting vertrokken. Naar de Zwitserse Alpen van Tibet zoals ze het hier liefkozend noemen. Ons doel was het stadje Baiyi, onderweg zouden we weer een mooi meer aantikken. Het *Basumtso meer*. Een schilderachtig meer in een vriendelijk klimaat. Midden in het meer ligt een eilandje waar een klein klooster op ligt.

Het uitstapje naar het meer kostte wel wat kilometers omrijden. Doodmoe van twaalf uur autorijden kwamen we aan in Baiyi. Daar stapten we rond half acht een comfortabel hotel binnen. Eerst maar even eten en dan opfrissen was de gedachte, maar het hotelpersoneel was al aan het klaverjassen en was niet van zins de keuken weer te openen.

Toen maar in het Zwitserse Alpen Restaurant met Tibetaanse kaart gegeten. *Yak Momo's* (Yakgehakt in pastadeeg) en aardappels in curry. Tel daar nog eens drie flessen *Lhasabeer* (680 ml) te nuttigen met een klein limonadeglaasje bij op en de ellende was snel vergeten.

De terugreis had ook uitdagingen in zich. Na een uurtje rijden zouden we wat rotsen bekijken waar afbeeldingen van Boeddha te zien zijn. Nu liggen de wegen hier altijd pal naast de stijl bergwanden dus om de beelden te kunnen zien volgde een reeks trappen. Halverwege kwamen we bij de optie om de berg verder te beklimmen via een grot. Wie de top haalt via de grot is volgens Boeddha een goed mens. We nemen de uitdaging aan. Laat ik er dit over zeggen, het viel niet mee. Hoewel ik nu toch echt een goed mens ben, weet ik wel dat lichte vormen van claustrofobie nog uit mij gebannen moeten worden. Maar ik weet zeker dat er een verschijningsvorm van Boeddha bestaat die daar wel een middelje tegen weet.

Inmiddels zijn we weer terug in Lhasa, zelfde hotel andere kamer. We hebben hier een restaurant ontdekt dat min of

meer gerund wordt door Nederlanders. Gevolg is wel dat het een soort *Holland House* is, met grote overwegend Nederlandse reisgezelschappen. Toch hebben ze een prettig balkonterras en is het Westerse eten (pizza of yak-cheeseburger) een aangename afwisseling.

VANDAAG HEBBEN WE weer in de jeep geleefd. De reis naar Shigatse (in westelijk Tibet) duurde gelukkig maar van negen tot ongeveer half vijf. Tussentijds zijn we, om maar vast aan de hoogte wennen, nog een bergpas van 4800 meter opgereden. Ze weten hier wel wat onmogelijke wegen bouwen is. Bovenop was het een toeristische boel. Lokalen staan in klederdracht met yak klaar om je op de foto te zetten. Ik heb me maar gestort op het fotograferen van de prachtige, wijdsse uitzichten over de vallei met het azuurblauwe meer in de vorm van een schorpioen en witte bergtoppen.

Shigatse, de tweede stad van Tibet is voor ons de opstap naar het *Base Camp* van *Mount Everest* of zoals de hoogste berg ter wereld in historisch correctere zin heet: *Qomolangma*.

JEROEN | WO.17.10.2007

Over yaks en Tibetaanse trajectcontroles...

DAAR ZIJN WE WEER, ditmaal vanuit de een na grootste stad Shigatse, zo'n 280 km westelijk van Lhasa. Inmiddels al de nodige kilometertjes achter onze naam staan in Tibet, al meer dan 1.800! Veel locaties liggen namelijk nogal uit de buurt in dit enorme land. Zondag op en neer gereden naar *Namtso*. Erg mooi, het is het hoogste meer ter wereld zegt men hier. Op zich zou het kunnen op zo'n 4.760 meter boven de zeespiegel, maar of het echt zo is...

Maandag naar het oosten van Tibet geweest, de zogenaamde Tuin van Tibet. Hier is alles groen en weelderig, terwijl andere delen van Tibet dor en droog zijn of iets daar tussen in. Ondanks dat het allemaal bergen zijn, is het toch steeds afwisselend. Je rijdt door dorpen waar het vee nog over straat loopt, waar nu het hooi nog handmatig van het land wordt gehaald en met twee yaks de brake grond opnieuw wordt geploegd. Buiten poolen vinden ze ook geweldig hier, overal staan pooltafels in de buiten-

De multifunctionele yak.

lucht. Met het weer wat we nu hebben kan ik me er iets bij voorstellen, maar over een maandje of wat zou ik toch nee zeggen denk ik...

Ook zie je hier veel *satellite cookers*. Dit zijn een soort driepoten met twee grote metalen oren die als spiegel dienen. In het brandpunt van de spiegels hangt een theepot die op basis van zonnewarmte het water laat koken. Geniaal!

ZE HEBBEN HIER een zeer effectieve traject controle, bij punt A krijg je van een politiepost een bonnetje mee met daarop het tijdstip waarop je punt B mag passeren, op basis van een gemiddelde snelheid van 70 km/uur. Wat er gebeurt is dat iedereen gewoon plank gas rijdt en 500 meter voor punt B een half uur rust pauze neemt. Goed voor de rij-uren van de chauffeur, slecht voor de toeristen, want je staat in *the middle of nowhere* een half uur te niksen.

Tibet is een geweldig land tot nog toe. Zeer afwisselend en het eten valt alles mee. De *yak-steaks*, *-dumplings*, *-kebab* etcetera komen nog altijd niet de neus uit, aangezien de Chinese keuken ook rijkelijk vertegenwoordigd is en we zelfs al steak met patat en mayo hebben genuttigd in een bar van een Nederlander. Die bar is wel een beetje beruchte een pleisterplaats van Nederlanders, maar ja, af en toe moet je je maag ook z'n zin geven...

MARIJN | WO.17.10.2007

De pas naar Namtso heeft zijn hoogtepunt op 5190 meter.

Wind en kou bij Namtso nodigen bepaald niet uit voor een duik.

Onderweg naar Baiyi een klim naar een uitzichtpunt. Door een grot naar boven. Wie de smalle route aankan is volgens Buddha een goed mens!

Rechts: Yamdruktso. Een groot meer in de vorm van een scorpioen. Het meest gedenkwaardige uitzicht.

Een stop voor de lunch. Zelfs in het kleinste schuurtje schuilt een eettentje. Rijst, kip of varken en groente uit de gloeiend hete wok.

Terug van het hoogtepunt

HET IS BIJNA TIEN voor zeven en het gevoel is langzaam terug gekomen in mijn vingers en tenen. Wie een bezoek wil brengen aan het *Rongphu Monastery* en het aangrenzende *Base Camp* voor *Qomolangma* (Mount Everest) moet van goede huize komen. We waren natuurlijk wel gewaarschuwd om warme kleren mee te nemen, maar zoals de elementen hier met de mens spelen is bijna niet te beschrijven.

De tocht naar het *Base Camp* verliep aanvankelijk prima. Een groot deel van de route volgt de *Friendship Highway*, de autoweg tussen Lhasa en Kathmandu in Nepal. Dit is een populaire autoroute die je een goede indruk geeft van de geweldige natuur en uitzichten in de Himalaya. Voor het *Base Camp* moet je echter een keer de afslag nemen. Wat volgt zijn kilometers haarspeldbochten waarvan een groot deel ook nog eens op grindpaden. Overigens wordt er groot onderhoud gepleegd aan deze weg, omdat het ergens volgend jaar de bedoeling is de Olympische fakkel naar de voet van Everest te brengen.

Halverwege de tocht is het moment

Reuzenrijk: hier telt een berg onder de 4000 meter niet mee.

dan daar: Het is echt fantastisch om dan bij die ene bocht de eerst glimp van Everest te zien. Je wil alles fotograferen, maar waarom eigenlijk over anderhalf uur sta je bijna pal aan de voet van de hoogste berg. Enthousiasme dus even in toom en verder maar weer.

BIJ AANKOMST bleek dat er geen bedje voor ons klaarstond in het *guesthouse* van het klooster. Simpele reden: men neemt er geen telefoon aan en accepteert geen reserveringen. Wie

naar Rongphu komt, moet maar geluk hebben dat er plek in de herberg is. Mijn gedachten gingen direct uit naar al die fietsers die we op de heenweg waren tegengekomen. Het is bijna onmenselijk om die krachtpatsers de hele tijd van de weg te moeten toeteren.

Na enig overleg konden we gelukkig terecht in het ietwat achterop gelegen *Government Hotel*. Enigszins nieuwbouw dus allicht beter geïsoleerd dan de kloostermuren uit 1902.

EENMAAL ZEKER VAN een kamer werden we van Rongphu een stukje naar het *Base Camp* gereden. Maar we wilden het niet helemaal op een presenteerblaadje aangereikt krijgen. De afstand is zo'n acht kilometer en de stijging iets meer dan 200 meter. Gewapend met alles wat maar enigszins warmte bood, hebben we de laatste kilometers gelopen. Dat ging eigenlijk wel goed. We hebben weinig last van zuurstofgebrek gehad. Bij aankomst moet je nog even je paspoort laten zien bij een militaire post, maar dan ligt ze praktisch voor je voeten. De kou en wind zijn dan even niet belangrijk meer. Wat een magnefiek uitzicht.

Terug naar het hotel. Nieuwbouw of niet, zoals gezegd eisen de elementen (bergen, wind en snijdende kou) hier de hoofdrol. 's Avonds speelde de wind met de klapperende ramen en drong de kou zelfs tot ver onder de dekens door. De kamertemperatuur bij het ochtendkrieken was ongeveer vier graden. Ze zeggen dat je er hard van wordt, maar ik ben blij dat we het hoogtepunt en vriespunt voor de rest van de vakantie (waarschijnlijk) achter ons laten.

JEROEN | VR.19.10.2007

Everest: Cool!

Het koste even om er te komen maar dan heb je ook wat... Vanaf de geasfalteerde weg, ook bekend als de *Friendship Highway* tussen China en Nepal, moesten nog 102 km worden afgelegd om bij het *Everest Base Camp* aan te komen. Na de nodige politieposten en formaliteiten reden we dan echt op de berg der bergen af. Na een heftige pas van circa 5200 meter te hebben bedwongen lichte ons een uitzicht toe wat je je niet kunt voorstellen. Voor ons een heuvelachtig landschap, zo dor als gras, met bergen van wel 4000 meter. Aan de horizon het enorme Himalayamassief met een aantal zeven- en achtduizenders, waaronder Mt. Everest. Die torent echt boven alles en iedereen uit.

Na de resterende 70 kilometer te hebben afgelegd komen we bij onze slaappleaats aan. Anders dan gedacht verblijven we in het hotel in plaats van de abdij, deze bleek helemaal vol te zitten. Vanaf hier reden we de laatste kilometers richting het *Base Camp*. Dat wil zeggen, wij vonden het leuker de laatste vier kilometer te lopen, om toch een beetje het echte Sir Edmund Hillarygevoel te krijgen. In een snijdende wind en met een gevoelstemperatuur van onder nul liepen we op

zo'n 5.200 meter hoogte de laatste kilometers. Fenomenaal!

Mt. Everest was in al zijn pracht en praal te zien en dat maakte de trip ondanks de hoogte een eitje. Met de nodige foto's en video's op zak, liepen we weer terug naar onze droppingsplaats, en vanaf daar met jeep weer terug naar het hotel.

Het hotel was redelijk, er ontbrak echter een elementair onderdeel voor deze omstandigheden, namelijk een verwarming... Met een kamertemperatuur van onder de 5 graden en een wind die tussen de spionningen van het venster

door kwam moesten we in slaap zien te komen... Ach ja, wie wat wil zien in z'n leven moet ook af en toe weten dat daar iets tegenover staat...

De zon gaat onder en de top van Everest wordt tot het allerlaatste moment nog belicht door de zon.

UITEINDELIJK GING DE wind liggen en werd het onder de dekens nog enigszins behaaglijk. De hoogte maakte er echter nog een extra hindernis bij door een lekker zeurende koppijn te creëren... Maar ach, wat klagen we... We zijn op een van de mooiste plekken op aarde geweest en hebben Mt. Everest bij zonsondergang en zonsopgang mogen aanschouwen!

MARIJN | VR.19.10.2007

Terug naar Lhasa

HOEWEL VANDAAG EEN autodaye was om terug te komen in Lhasa, moet ik nog iets rechtzetten. Kennelijk was ik zo onder de indruk van *Qomolangma* dat ik vergeten ben ons bezoek aan het *Tashilhunpo klooster* te melden.

Het klooster staat in Shigatse en is de zetel van de *Panchen Lama*. Dat is net zoiets als de Dalai Lama, alleen wordt de huidige Panchen Lama gezien als

stroman van de Chinese overheid. De nieuwe Lama wordt altijd onder kinderen gekozen na het overlijden van de oude Lama. De huidige Panchen Lama is op dit moment een jong ventje dat bezig is met een studie in Beijing. Jong of niet, macht of niet, het klooster zelf is heel erg mooi en oud. Het staat vol met grote grafmonumenten voor de Panchen Lama's 1 tot en met 10. Alles goud wat er blinkt en de vele pelgrims stop-

pen de monumenten nog vol met papiergeld ook. Overigens heb ik niet de indruk dat er veel met deze briefjes van 0,1 of 1 Yuan gedaan wordt. Hoeft ook niet per se. Om bij deze monumenten te mogen fotograferen moet je per ruimte meestal zo'n €7,50 tot €12,50 betalen. Als echte Hollander heb ik mijn eigen ogen maar goed de kost gegeven en mijn camera in de tas gelaten. 's Avonds hebben we nog een afscheidsmaal in

Links schoorstenen waar jeneverbes in verbrand wordt. De rook vormt de brug tussen hemel en aarde.

Shigatse genoten, waarna het in een warme hotelkamer goed slapen was.

DE VOLGENDE OCHTEND zijn we weer naar Lhasa gereden waar we nog anderhalve dag hebben voordat we Tibet achter ons laten. De kamer in Chengdu is geboekt, ons authentiek Chinese avontuur kan beginnen.

JEROEN | ZA.20.10.2007

Op adem in Chengdu

MAANDAG HEBBEN WE Tibet achter ons gelaten. Gids en chauffeur hebben ons afgezet op het kleine vliegveld 55 kilometer buiten Lhasa. Daar ging het zoals het op alle vliegvelden ter wereld inmiddels gaat. Inchecken, controle en wachten. We waren wat aan de vroege kant, dus dat wachten duurde even. Verder verliep alles vlekkeloos op tijd. Binnen een uur en veertig minuten stonden we in Chengdu op de grond. Veel konden we toen nog niet zien van de stad, want het lijkt hier wat in nevelen gehuld.

Met de taxi werden we ondanks de avondspits redelijk snel bij ons hotel afgezet. Het is een eenvoudig maar comfortabel hotel aan de rand van het centrum. De travelservice van het hotel is ook handig. Zo hebben we eenvoudig treinkaartjes kunnen regelen voor de rit van morgen naar Chongqing en hebben we vast twee *first-class* bedden besteld op een schuit door de Drie Kloven naar Yichang.

Omdat we ons hier in het hart van de

Sichuan-keuken bevinden hebben we geprobeerd om hier ouderwets Chinees te eten. In het centrum is dat wat moeilijk. Het is hier een ware eetjungle tussen alle *McDonaldsen*, *Pizza Hutten*, *KFC's* en andere Aziatische fastfood-restaurants. Uiteindelijk zijn we in een soort winkelcentrum beland waar ze een pittige vis-hotpot op tafel zetten.

TERUG NAAR HUIS maken de neon-reclames en complete megaschermen met commercials veel indruk. Het communistische China heeft wel een weg gevonden met alle kapitalistische A-merken van de wereld. Hier (en waarschijnlijk in alle Chinese metropolen) vind je naast elkaar vestigingen van *Gucci*, *Bulgari*, *Luis Vuitton*, *Nike* en wat al niet meer.

Vanmorgen zijn we al vroeg op bezoek geweest bij het panda fokcentrum. Ik had de zwart witte beestjes nog nooit in het echt gezien. Erg leuk om ze in dit mooie park te zien slapen, eten en rollebollen. Vooral de jonkies, nog in een soort peuter-creche met mense-

lijke oppas zijn leuk. Verder weten we nu inmiddels alles van het leven van de panda. Hoewel ze in het wild steeds zeldzamer worden (ongeveer 1000 exemplaren) slagen de geleerden en verzorgers er steeds beter in om panda's in gevangenschap te fokken. Naast dit stukje natuureducatie hebben we nog een wandeling door Chengdu zelf gemaakt. Alles in goede conditie, want dankzij onze hoogtestage komen we in het laaggelegen Chengdu zeker geen zuurstof tekort.

ZOALS GEZEGD IS het hier een groot en druk winkelcentrum. Centraal ligt een groot plein waarover de Grote Leider Mao, middels een metershoog wit standbeeld, uitkijkt.

Vanavond brengen we een bezoek aan een Chinese opera, zoals die alleen in Sichuan wordt opgevoerd. Top-attracties schijnen te zijn: vuurslikken, gezichtsverwisselingen, acrobatiek en drums! Ik zal maar niet in jacquet gaan...

JEROEN | DI.23.10.2007

Mao op het centrale plein van Chengdu.

China's biggest

INMIDDELS ZIJN WE IN Chongqing (spreek uit: *tsjongtsjing*) aangekomen. Dit is China's grootste stad, met wel 20 miljoen inwoners. Moet gezegd dat het ook wel een heel uitgestrekte stad is, dus je merkt er niet al te veel van. De stad is gebouwd op de samenvloeiing van de Jialing rivier en de Yangtze. Dit strategische punt heeft geleid tot de nodige handel door de jaren heen en dus kwamen er veel mensen op af. Het oude centrum is best aardig ondanks alle wolkenkrabbers.

Dit in tegenstelling tot Chengdu wat niet echt veel authentieks meer heeft. Chengdu was voor ons ook maar een korte stop. We zijn alleen naar de panda's geweest en 's avonds hebben we een bezoek gebracht aan de opera.

Dit laatste was meer een soort medley van allerlei Chinese kunstvertoningen. Een tweetal aria's zijn voorbijgekomen, een man op z'n chinese viool probeerde

wat, een paar acrobaatjes en twee twirlers deden hun act. Grappig, vooral omdat er naast het toneel ook ondertiteling was. Dit in het zogenaamde *chenglish* (Engels wat geen Engels is, omdat het door onwetende Chinezen is vertaald). Dit is af en toe bijzonder lachwekkend. De vreemdste woorden en zinnen kom je tegen. De show was al met al best aardig, maar had uiteindelijk weinig wow-effecten.

Nu we weer een paar dagen in China zijn valt op hoe relaxed Tibet eigenlijk was. Geen hectiek, geen *bling bling*, gewoon alles functioneel. Die steden hier zijn wat dat betreft druk, blitsurig en smerig. Maar ja, over 12 jaar schijnt het hier in Chongqing allemaal goed te komen, tenminste als we het *Central Planning Bureau* tenminste mogen geloven.

VANMIDDAG ZIJN WE even in het bezoekerscentrum geweest. Allerlei gelikte videoanimaties en computersimulaties lieten zien wat de plannen zijn voor de stad en de effecten van de Driekloven Dam. Erg mooi gemaakt allemaal, maar wat de betrouwbaarheidsfactor is weet ik niet...

Als alles goed gaat gaan we morgenavond de boot op richting Yichang. In onze 1e klas hut moeten we het wel een paar daagjes kunnen volhouden...

MARIJN | WO.24.10.2007

Circus Chongqing

GISTERAVOND HEBBEN we een keur aan variete aan ons voorbij laten gaan in de Sichuan Opera. Zang, dans, vuurspuwen, acrobatiek en gezichtsverwisselingen passeerden de revue. Zeker grappig om een keer mee te maken, maar of deze bloemlezing nu recht doet aan het authentieke Chinese vermaak blijft de vraag. Bij thuiskomst zijn we vroeg gaan slapen. De wekker zou de volgende dag al om zes uur gaan. Drie kwartier daarna zaten we al in de taxi op weg naar het station van Chengdu. Daar konden we in de grote verzamelhal nog een ontbijtje scoren en voor we het wisten reisden we de daaropvolgende vier uur op *soft seats* (eerste klas) door het Chinese landschap.

Bij aankomst op station Chongqingbei (noord) zijn we gelijk het middelpunt van de belangstelling. Binnen een recordtijd hebben we enkele taxi-aanbiedingen aan onze broek hangen. Uiteindelijk zijn we met een in zee gegaan en die reed ons onmiddellijk naar het boekingskantoor voor een *Yangtze Cruise*, de attractie waar alle toeristen in deze miljoenenstad voor komen. Maar we

hadden al een boeking gemaakt bij een kantoor dat we nog moesten vinden. Gelukkig bleek deze enkele deuren verderop te zitten. Morgen om zes uur 's avonds moeten we ons hier melden en kunnen we hopelijk aan boord van ons cruiseschip.

CHONGQING IS IETS leuker dan Chengdu. Je hebt hier tussen alle torenflats nog een klein beetje idee van een oud centrum. Het stratenplan is iets chaotischer. Maar verder geldt hier de macht van de grote getallen. Als oude oorlogshoofdstad van China is Chongqing eerst in de vergetelheid geraakt om in de laatste decennia ijzersterk terug te komen als kloppend hart van zuidwestelijk China. In een speciaal planologisch informatiecentrum is de historie, het heden en vooral de toekomst in tientallen maquettes uitgebeeld. De Chinese regering heeft grootse plannen met Chongqing en wil dat laten weten ook.

Voor dat het zo ver is, knijpen wij er tussen uit. Ik in ieder geval ben niet echt gemaakt voor miljoenensteden. Ik stap liever op een ouderwetse rivierboot om de opkomende zon tegemoet te varen richting een ander prestigieus project: de Drie Kloven Dam.

JEROEN | WO.24.10.2007

Een kabelbaan verbindt de hevig bebouwde oevers van Chongqing.

Al cruisend over de Yangtze

DE YANGTZE CRUISE ZIT er op. Enerzijds een opluchting en anderzijds was het toch ook wel weer de moeite waard. Het duurde even voordat ik in de mood kwam voor een riviercruise. Althans een riviercruise in Chinese stijl. De onze, samen met nog drie tot vijf andere niet-chinezen, nam nogal een heftige aanloop.

Het bemachtigen van de tickets ging allemaal nog wel redelijk soepel. Dat lag niet zozeer aan de comateuze medewerkers achter de balie, alswel aan onze flexibele houding. Toen we ons om zes uur 's avonds netjes meldden bij de balie kregen we de tickets en moesten we de tijd doden tot kwart voor acht. Terug om kwart voor acht alwaar we in haastige spoed alle tours tijdens de cruise moesten uitzoeken en betalen. Daarna volgde een soort survivaltocht naar de boot.

Met rugzak en tas beladen was het een wilde achtervolgingstocht naar de toegangshal van de haven. Chinezen worden wild als ze in de rij moeten staan. Dat doen ze dan ook liever niet wat het nodige duw- en trekwerk met zich mee-

brengt. In de terminal moest de bagage van alle passagiers door een scanapparaat. Weer ruzie, duwen en trekken. Om bij de boot te komen moet je zo'n vijftig meter afdalen met een tandradbaan. Maar natuurlijk niet voor niets. Tezamen met tweehonderd andere opvarenden probeer je stuntelend met tas en rugzak vijf yuan te overhandigen aan de verkoper. Toen ik eenmaal in de gondel stapte was ik doorweekt van het zweet, maar de afdaling naar de boot kon beginnen.

De boot *Jin Shan* was eenvoudig. Korte harde bedjes, douche boven de wc en een klein wastafeltje. Maar dat was even helemaal niet belangrijk. Met zoveel verspeelde krachten wil je maar een ding: op het bovendeck van een biertje en het uitzicht genieten... Voor het bovendeck was een speciaal pasje nodig van 55 yuan en bier was ook niet echt een veelgevraagd artikel. Uiteindelijk blijven Chinezen echte handelaren, dus na een eerste paniekaanval ontdekten we aan de steiger nog een verkoper met levensmiddelen. Om half tien zaten we moe en bezweet op dek met een biertje laat de tocht maar beginnen! We hebben de *sky-*

line van Chongqing goed in ons op kunnen nemen, om elf uur vertrok Jin Shan. Het was niet allemaal kommer en kwel aan boord. Met het geronk van de motor en het klotsen van het water is het goed slapen! Om half zes wordt de geluidsinstallatie van de boot als wekker gebruikt. Tekent dat er een programma-onderdeel zit aan te komen. Meestal hadden we in de ochtend en in de middag een bezoek aan een tempel of stad.

HELAAS ZAT HET WEER niet echt mee de hele tocht. Het hoogtepunt van de vaartocht: de drie kloven, hulden zich in een laagje mist. We konden er net genoeg van zien, maar of de foto's ook enigszins helder uit komen blijft nog even de vraag.

Het was een hele belevenis op de boot. Langzaam begin je medereizigers een beetje te kennen en zelfs een beetje te begrijpen. Het is leuk om te zien dat ze gek op spelletjes zijn. Mahjong is een veelvuldig gespeeld spel en ook voor Yahtzee hadden veel Chinezen gelijk interesse. Tot een deugdelijke uitleg van de spelregels is het helaas niet gekomen.

VANDAAG ZONDAG ZIJN we door de laatste kloven (*gorges*) gevaren. We hadden er nog twee van de drie tegoed. Aan het eind daarvan eindigde voor ons de bootreis. Met bagage gingen we op excursie naar de Driekloven-dam.

De dam is groots en vooral meeslepend. Het is onvoorstelbaar met welke gevolgen het omringende land wordt geconfronteerd. In feite maakt de overheid een groot stuwmeer van het deel van de Yangtze dat van Chongqing tot Sandouping loopt. Het waterniveau stijgt er tientallen meters waardoor hele dorpen en steden verplaatst zijn naar hogere gebieden, de unieke natuur van de drie kloven verdwijnt langzaam onder water. Dit alles ten bate van schone energie-opwekking. Als de dam klaar is voorziet in een negende deel van de totale opgewekte energie voor China.

We nemen nu even een pufje in Yichang. Een douche kon na drie nachten en drie dagen geen kwaad. Morgen reizen we door naar Wuhan alwaar we dinsdag het vliegtuig naar Xi'an pakken.

JEROEN | ZO.28.10.2007

Mighty Yangtze

De Yangtze heeft eeuwenlang met haar woeste stroming de kloven uitgebeten. Door de dam vulden de kloven zich en is de rivier kalm.

DE DRIE DAGEN EN NACHTEN cruisen zitten er weer op. Na een wat slap begin waren dag twee en drie erg spectaculair. Maar het begon allemaal in Chongqing. Het *boarden* van een Chinese cruiseboot kan worden bijgeschreven bij de Olympische sporten... Wat een chaos. Om 20:00 uur begon het feest, terwijl de boot pas om 23:00 uur zou vertrekken. Als een horde losgeslagen *killer bees* stormden de Chinezen op de toegangspoortjes af. Gelukkig maakt wat lengte en een grote rugzak de slagvaardigheid van een gemiddelde Nederlander wat groter en dus was er nog wel wat territorium over. Als gekken renden ze naar de *cabecar* die je naar de boten laat zakken. Daar springt iedereen uiteraard direct op de boten. Probleem is namelijk dat de 3e klasse *dormitories* zijn en als je te laat bent ligt je op de grond. Gelukkig zaten wij in een 1e klas hut en hadden dus niets te

vrezan. Na ons kleine stolpje eigen gemaakt te hebben werd het tijd voor een biertje op het dek, we moesten immers toch nog 2,5 uur wachten... Om 23:00 uur vertrokken we langzaam maar zeker de Yangtze af richting de Drie Kloven Dam.

Om 5:30 uur werd onze nachtrust wreed verstoord door een tetterende Chinese door de intercom, gevolgd door vrolijke marsmuziek. Kortom de morgenstond heeft in China ook goud in de mond! Bij het krieken van de dag beginnen de excursies hier al...

Als gezegd, de 1e dag stelde niet veel voor, wat tempeltjes enzo. De tweede dag was een stuk leuker. Wederom na een vervroegd ontwaken werden we langs de *Three Small Gorges* geleid in aparte boten. Dit was spectaculair: Smalle fjorden, met slechts het groen

van bomen of grijs van rotsen waren het decor. Gelukkig was de mist van de 1e dag wat weggetrokken en was het zicht voldoende. Wel raar om te beseffen dat vroeger het waterpeil in de rivier zo'n 150 meter lager was en dat het in de toekomst nog met 25 meter omhoog gaat. *Anyway*, dat is beleid zeggen ze dan geloof ik. Zeker de terugvaart door de schemer en het donker was fenomenaal. Helaas had hier ook een of andere Chinese de intercom geconfisqueerd en probeerde haar carrière voor *tell-sell* televisie een duw te geven. Maar goed, haar gewauwel deed gelukkig niets af aan het uitzicht.

VANDAAG DOOR DE ECHTE Drie Kloven gecruised. Ook deze waren zeer fraai bij het krieken van de dag... Maar gezegd, de drie kleintjes waren mooier en smaller. Uiteindelijk vanmiddag rond een uurtje of 13:00

uur de dam bereikt. Daar was het uitchecken en wegwezen. Na drie dagen op de boot waren we er ook wel weer klaar mee. Toefje slagroom op de taart was nog wel het bezoek aan de dam.

Met een bus werden we op diverse punten op en langs de dam gelost. Helaas plensde het van de regen, maar ja, je kunt niet alles hebben... Wel een machtig staaltje *engineering* en constructie! Gezegd moet wel dat 'ie mij qua grootte wat tegenviel. De Ooster-scheldekering doet er niet voor onder!

Inmiddels na drie dagen weer eens heerlijk gedoucht in een hotel. Zo op naar wat eten en alles weer 'ns de boel laten. Een cruise zal voorlopig niet mijn manier van reizen worden, maar als je het dan toch doet, is de *Mighty Yangtze* wel echt fantastisch!

MARIJN | ZO.28.10.2007

De driekloven-dam is een bezienswaardigheid op zichzelf. Compleet met maquette en uitzichtpunten. In een nabijgelegen parkje stonden allerlei bij de bouw gebruikte machines. Kennen we deze megatrucks niet van een andere vakantie?

Stenen beelden, stenen trappen

HET IS EVEN STIL geweest. Dat komt omdat we een van de vijf heilige bergen van China hebben beklommen. Vanuit Yichang hebben we maandagochtend de bus gepakt om in vier uur naar Wuhan te rijden. De volgende dag hebben we het vliegtuig genomen naar Xi'an. De stad die beroemd is vanwege de vondst van het terracottaleger even buiten de stad.

De vlucht en de rit naar het *Bell Tower Hotel* verliep heel soepel. Voordat we het wisten zaten we alweer heerlijk te genieten van vis, een soort spareribs en kolossale borden noodles in het restaurant met de prachtige naam: *First Noodle under the Sun*.

De volgende ochtend probeerden we bij het station op een van de busjes te stappen richting het terracottaleger. Maar daar kregen we de kans niet voor, voordat we ook maar een minuut hadden gezocht kregen we al de aanbieding om met gids en taxi naar het leger te rijden, en mooier nog, na afloop door te reizen naar het dorpje Hua Shan.

Het leger van steen, bedoeld om de keizerlijke tombe te bewaken is ont-

zagwekkend. De meeste verhalen over deze historische vondst zijn waarschijnlijk wel bekend. De beelden staan opgesteld in een soort loopgraven. Rij aan rij in een hal ter grootte van de Groenordhal. Heel veel is weer kapot geslagen of onder de druk van de aarde vermorzeld. Steen voor steen en scherf voor scherf wordt de boel weer gerestoreerd.

ONZE GIDS HEETTE Rosa, wilde alles van ons weten en moest de hele tijd erg om ons lachen. Lachwekkend was onder andere: dat we overal zo snel in waren, beide een Sony-camera hebben, Marijn met twee broodjes ontbijt en ik met een... Kortom een vrolijke tante. Hoogstpersoonlijk leverde ze ons af in een goed hotel aan de voet van de berg. Ze wist zelfs nog 200 Yuan van de kamerprijs af te pingelen!

Hua Shan heeft niet veel te bieden, maar de enige topattractie staat jaarlijks garant voor miljoenen toeristen. Ik heb het over de berg *Hua Shan*. In de Taoistische leer een van de vijf heilige bergen. Geharde leermeesters beklommen de berg in vroeger tijden om er maandenlang te mediteren, intussen

Terracotta boogschutter.

overlevend op een rigide dieet van dennenaalden en kruidenthee. De omstandigheden zijn nu iets veranderd. De berg is eigenlijk een leuk pretpark geworden. Dagjesmensen nemen de kabelbaan naar de eerste noordelijke piek op 1600 meter hoogte. Vandaar loopt de hele goegemeente naar een van de andere toppen. Langs de hele route kom

je om de halve kilometer wel een eet- of drinktentje tegen.

Wij gezonde Hollandse jongens sloegen de kabelbaan uiteraard over en liepen ook het eerste stuk naar boven, wat een aardige uitdaging was. De 1600 meter hoogte moet in zes kilometer afstand afgelegd worden. Het uitzicht op de noordelijke punt was geweldig, maar je zag al die Chinezen zichzelf afvragen waarom wij zo bezweet liepen te hijgen. Vanaf de noordelijke top kun je weer naar de westelijke, zuidelijke en oostelijke top. In totaal zou je daar zo'n acht uur mee bezig zijn. Richting de westelijke top met de prachtige route over de *Green Dragon Ridge*, gaven onze knieën al aan dat we maar niet al te veel moesten overdrijven met dat klimmen. We zijn per lift naar huis gegaan.

VANMORGEN VIEL DE spierpijn nog mee. Meestal duurt dat nog een dagje. Inmiddels zijn we terug in Xi'an voor de treinreis van morgen naar Pingjiao. Dat wordt elf uur treinen op de route naar Beijing. Ongeveer halwege ligt het oude Chinese dorpje dat een bezichtiging waard moet zijn.

JEROEN | VR.2.11.2007

Het uitzicht
vanuit het
Belltower Hotel
op de sprookjes-
achtig verlichte
klokkentoren
van Xi'an.

Stairway to Heaven

Linten met hangsloten op de trappen van Hua Shan symboliseren de gebeden voor de veiligheid en gezondheid van vrienden en geliefden.

INMIDDELS ZITTEN WE weer in Xi'an. Xi'an is bekend van het terracotta leger wat hier zo'n 23 jaar geleden gevonden is. We hebben het uiteraard even met een bezoekje vereerd. Moet zeggen dat het mooi was, maar dat de hele setting nou niet hetgeen is wat je je ervan voorstelt. Het is een grote fabriekshal die over de opgraving is heen gebouwd. Daardoor wordt het geheel een beetje gemaakt. Maar goed, de beelden zelf zijn natuurlijk fantastisch. Eerst hadden we nog een bezoekje gebracht aan een hedendaagse terracotta fabriek waar ze lieten zien hoe de beelden werden gemaakt en hoe je de verschillende rangen van de soldaten en officieren kunt herkennen. Als boogschutter zijnde weet ik dat ik voortaan mijn haarknotje rechts moet dragen, zo hebben de *archers* het hier ook...

Na het leger nog even gezien hoe zijde wordt verwerkt. Erg leuk om te zien hoe van een coconnetje uiteindelijk hele dekbedden worden getrokken, tenminste van de coconnetjes met twee rupsjes. Helaas is onze bagagecapaciteit beperkt, anders hadden we voor weinig nog een lekker zijden dekbed meegenomen... Van de coconnetjes met 1 rupsje worden draden getrokken, van wel 1200 meter uit een cocon! Hiervan worden kleding en dergelijke gemaakt. Ook deze winkel zijn we ongeschonden uitgekomen...

Direct zijn we door gegaan naar Hua Shan (Bloem Berg). Dit dorpje ligt zo'n, 120 kilometer buiten Xi'an. Een van de 5 beroemdste bergen ligt bij dit dorpje, de bekende *Hua Shan*. Voor de taoïsten onder ons is dit een van de heiligste

plaatsen. In ieder geval bood het ons weer 'ns de gelegenheid om de natuur te ervaren. Al die Chinese steden maken je wel een beetje biofoob.

OM 09:00 UUR 'S OCHTENDS vertrokken we met de nodige koekjes, repen en water de berg op. Al snel bleek dat het voornamelijk trappenlopen zou worden. Sommige stukken waren ijszeggend stijl en vergde de nodige souplesse om te overwinnen. Hier en daar kwamen we wat andere bikkels tegen, maar geenszins de hordes Chinezen die in de *Lonely Planet* stonden vermeld (voor Chinezen is dit een gewild uitje namelijk).

Heerlijk, eindelijk lekker in de natuur zonder al die drukte. Maar na zo'n 1200 meter te hebben geklommen in slechts

6 km, kwamen we al hijgend en puffend na 2 uur boven. En daar... was het volgepakt met Chinezen... Die hadden de kabelbaan genomen de luie donders... Maar goed, het uitzicht maakte alles goed. Bovenop hebben we nog zo'n 2 uur verder gelopen, nog meer trappen op, onder andere de *Green Dragon Ridge* waarbij de trap aan weerszijden werd geflankeerd door honderden meters afgrond. De bovenbenen vonden het op een gegeven moment wel welletjes, dus werd het tijd de knieën te gaan testen, rechtsomkeert dus.

De typische Chinese bergen achter ons latend, werd het verdiende biertje genuttigd. Aangezien het dorpje weinig aan vertier te bieden had, was het vroeg, maar wel heerlijk slapen...

MARIJN | VR.2.11.2007

**Hua Shan betekent bloemberg.
Vanuit de verte lijken de vijf pie-
ken op bloembladeren.**

**Links: Naast alle kleine hangsloten is er ook een mega-hangslot
gemaakt van 9.999 kleine slotjes.**

**Hiernaast: Het uiterste punt van
onze tocht. De knieën hadden
het niet meer en we moesten ook
nog terug.**

Hierboven de
trein naar Beijing
staat klaar voor
vertrek op Xi'an.

Pingjiao is een
museumstad. De
stevige stads-
muren hebben
het bankiers-
stadje nog in
authentieke
staat weten te
behouden.

Maosoleum!

HET IS EVEN STIL geweest op de site. In onze tussenstop tussen Xi'an en Beijing, Pingyao geheten hadden we heel goedkoop internet, maar onze site was helaas niet benaderbaar. Toch nog maar even een update van de afgelopen paar dagen.

Zaterdag 3 november zijn we per trein van Xi'an naar Pingyao afgereisd. Pingyao is een klein stadje met een heel mooi bewaard gebleven historisch centrum. Wonder boven wonder heeft het antieke stadsbeeld de tand des tijds en de breekijzers van de Chinezen weerstaan. De smalle straatjes zitten vol met winkeltjes en eettentjes. Overdag is het er dan ook een drukte van jewelste. Hier lopen westerse en oosterse toeristen schouder en schouder een van de 19 bezienswaardigheden af. Het hotel waarin we verbleven mag niet ongenoemd blijven. Zelden heb ik me ergens zo snel thuis gevoeld.

Vanaf Pingyao zijn we maandag op een vlucht naar Beijing gezet. Daar zitten we nu midden in het centrum. Vanmorgen hebben we een bezoek gebracht aan het mausoleum van

voorzitter Mao. Hij ligt in een kolossaal pand, verpakt in een kristallen kist. De regels voor een bezoek zijn streng. Geen tassen of camera's mee naar binnen en verder moet je zwijgend en serieus langs de baar lopen. Al met al een tochtje van drie minuten.

DAARNA BEN IK DE Verboden Stad in geweest. Een wereld op zich met alle grote hallen, poorten en pleinen. Helaas stond er nogal wat in de steigers en waren er bovendien wat officials op bezoek. Die hadden een soort prive-rondleiding waardoor het gepeupel - en er was nogal wat gepeupel - zich per poort ophoopte. Als een toegangspoort dan eenmaal vrijgegeven werd, was het dringen geblazen.

's Middags een bezoek gebracht aan dat andere paleis. Het Zomerpaleis aan het Kunminmeer. Het oogt allemaal minder formeel als paleis, maar de afmetingen, aantallen ruimtes en versierselen liegen er ook hier niet om. Dat moeten hele mooie tijden zijn geweest, als je toen tenminste iets voorstelde.

JEROEN | DL.6.11.2007

Chinese censuur

ZO, WE HEBBEN ONZE laatste bestemming bereikt, Beijing. De afgelopen dagen was het even wat stil rondom ons, dat had alles te maken met het feit dat we niet bij onze website konden. De Chinese censuur had 'm voor ons tijdelijk onbereikbaar gemaakt. Maar goed, in het mondaine Beijing kunnen we weer een post plaatsen...

Na Xi'an zijn we per trein doorgereisd naar Pingyao. De rit duurde zo'n 9 uur dus voldoende tijd om te integreren met de Chinezen in de trein... Wonder boven wonder sprak een van de twee coupégenoten zowaar een beetje engels. Hij bleek ook een ingenieur te zijn en was ook actief met water. Kortom, gespreksstof genoeg...

Pingyao is een klein stadje, wat nog volledig omringd is. Erg leuk, met allemaal oude huizen en smalle straatjes. Alles lijkt nog te verlopen als

100 jaar geleden. De kolenboer stort een berg met kolen voor je deur, die je dan zelf naar binnen mag scheppen. Gevolg is dat de hele stad naar kool ruikt. Maar goed, ze hebben in ieder geval verwarming... Kon geen kwaad, want het was al koud!

MET DE TREIN WILDEN we maandag naar Beijing, maar de tijden waren erg ongelukkig, zodat we maar het vliegtuig genomen hebben. Tja, voor 60 euro een ticket gaan we niet moeilijk doen. Gisteren uiteraard de famous *Beijing Duck* genuttigd. Jeroen bleek bij de Chinees op de Damlaan toch een andere variant te hebben gehad.

Vandaag de bekende tourists sites gedaan. Morgen gaan we de Muur op. Dat wordt weer even bikkelen!

MARIJN | DL6.11.2007

**De toegangs-
poort van de
Verboden Stad
met het bekende
portret van Mao.**

Muren!

OK AL WAS HET MAAR een paar kilometer van de in totaal 6300: ik heb over de Chinese muur gelopen. De muur die in vroeger tijden het kaf van het koren moest scheiden. De barbaren aan de buitenkant, het Chinese rijk daarbinnen en de wachtlopende soldaten erop. Bij Simatai, ongeveer 120 kilometer buiten Beijing, valt een fraai stuk muur te bewandelen. Hier loopt de muur namelijk over een steile bergrug. Om er te komen moet je het eerste stuk per kabelbaan afleggen, het tweede stuk per tandradbaan en het laatste stuk moet je zelf klimmen.

Het is er toeristisch gezien nog vrij rustig, hoewel je halverwege de klim wordt opgewacht door verkoopsters die je de rest van de tocht over de muur niet meer met rust laten. Ik denk dat als wij richting Urumqi waren doorgelopen, ze ons nog met boeken, ansichten en t-shirts zouden achtervolgen.

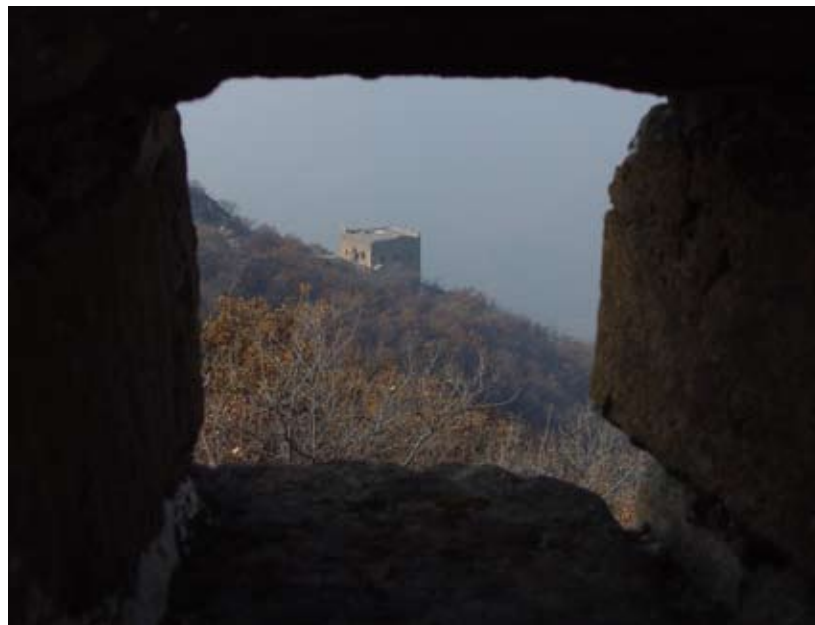
VIA EEN ZIJ-UITGANG konden we de muur achter ons laten. Een laatste

blik op de vele wachttorens en meters die nog kilometers volgen en ik ben een geheel nieuwe muur-ervaring rijker. Vanavond volgt er nog een bloedige Yahtzee-slag in de hotelbar. De laatste elf potjes worden afgewerkt na in totaal bijna 200 potjes te hebben gespeeld. Ik sta er slechts twee achter dus dat wordt spannend...

JEROEN | WO.7.11.2007

Een goed onderhouden deel van de Chinese muur bij Simatai. Trekpleister voor toeristen uit Beijing en vasthoudende souvenirverkopers uit de nabije omgeving.

Het Olympisch stadion, bijgenaamd het vogelnest. Nog acht maanden en dan zullen de Spelen op grootse wijze geopend worden.

The Olympic Dream

GISTEREN DE MUUR beklommen, voor mij al weer de derde keer. Maar steeds op een andere locatie, dus het blijft toch nog steeds indrukwekkend! Jammer dat het een beetje heilig was, zodat de vergezichten wat lastig te onderscheiden waren. 's Avonds stond *the grand final* op de agenda. Na 159 potjes Yahtzee moest een *best of eleven* de doorslag geven. Met twee potjes voorsprong ging ik de finale in en na het 10e potje in de finale viel het doek voor Jeroen. Zijn *Olympic Dream* kwam hard ten val... Als troost hebben we een hele dure whiskey besteld.

Vanochtend het Olympische dorp bezocht. De stadions lijken klaar vanaf een afstand, maar de logistiek erom heen moet nog wel wat worden aangescherpt... Zo gezegd, nog een grote bouwput.

Maar het nieuwe Olympisch Stadion ziet er wel fantastisch uit. Het is gebouwd in de vorm van een vogelnest, en is erg spectaculair. In ieder geval leuk om te zien waar Pieter en de zijnen straks op zoek gaan naar de eeuwige roem. Nu nog hopen dat ze Yahtzee als demonstratiesport instellen...

MARIJN | DO.8.11.2007

De koepel in de Tempel of Heaven is met een duizelingwekkende wiskundige precisie gemaakt.

Chinese opera in Chengdu.

De vluchten

vliegmaatschappij / datum	vluchtnr. / vliegtijd	vertrekpunt / -tijd	aankomst / -tijd
British Airways	BA 0431	Amsterdam	Londen
ZA 6-10-2007	1u25m	11:40u	12:05u
British Airways	BA 0169	Londen	Shanghai
ZA 6-10-2007	11u05m	13:55u	7:59u (+1)
Air China	CA 4111	Lhasa	Chengdu
MA 22-10-2007	1u15m	16:05u	17:20u
China Southern	CZ 6940	Wuhan	Xi'an
DI 30-10-2007	1u20m	16:20u	17:40u
China Eastern	MU 5295	Taiyuan	Beijing
MA 5-11-2007	0u55m	15:40u	16:35u
British Airways	BA 0038	Beijing	Londen
VR 9-11-2007	11u05m	12:10u	15:15u
British Airways	BA 0442	Londen	Amsterdam
VR 9-11-2006	1u15m	17:55u	20:10u

